

Betydelsen av en trygg uppväxtmiljö för värphöns

Josefina Zidar, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU

Livskvalitet - ett liv värt att leva

- Mycket forskning har historiskt fokuserat på negativ välfärd
 - minska stress, skador, smärta.
- Positiv välfärd
 - Möjlighet att uppleva positiva erfarenheter regelbundet
 - Minne, upplevelser, förväntningar

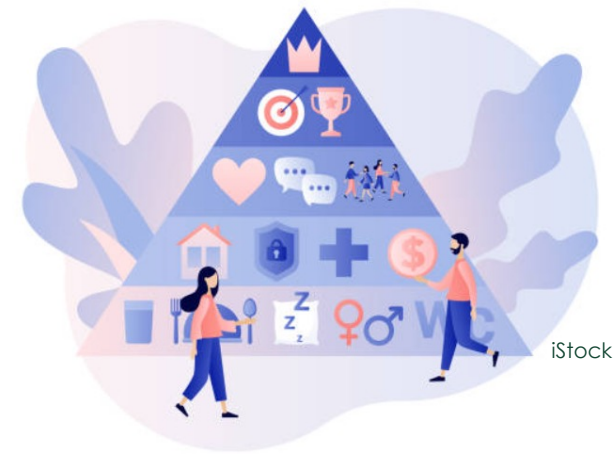
Livskvalitet

- fler positiva erfarenheter och känslor än negativa

Att ge förutsättningarna

- Människor tenderar att vara olyckliga under extrema, ogynnsamma förhållanden.
 - hunger, smärta; kopplat till fattigdom och krig.
- Subjektivt välbefinnande ökar när dessa förhållanden förbättras.
- Djurvälstånd kan på samma sätt gynnas genom att vi fokuserar på att lindra extrema förhållanden och fokusera på djurens behov.

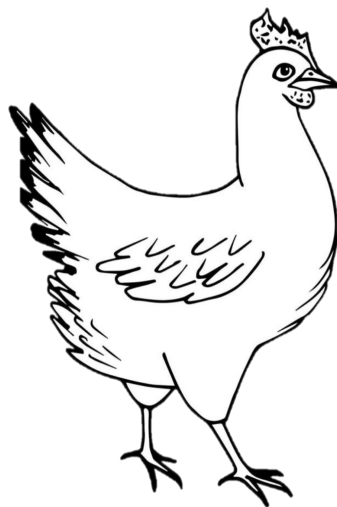

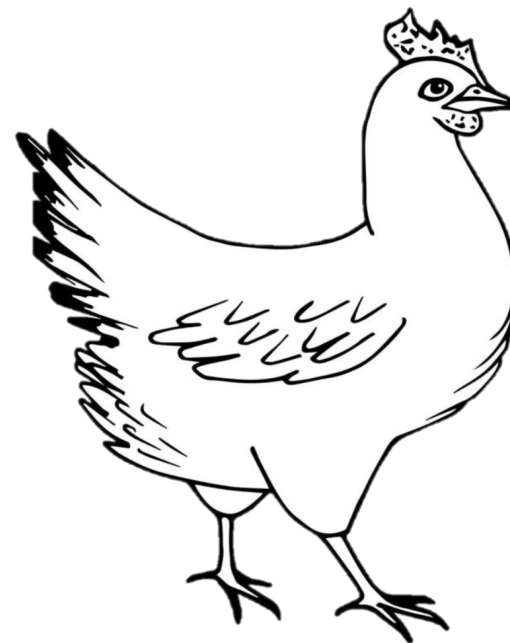
Anpassning till förändring

Kläckeriet →

Tillväxtstall →

Värpstall

Tillgång till
utevistelse

Tidiga erfarenheter och utveckling

- Kycklingar utvecklas och lär under uppväxtperioden
- Hjärnan kan påverkas både i struktur och funktion
- Tidiga erfarenheter kan ha bestående effekter
- Välfärd kan kopplas till uppväxtmiljön och rutiner.

(Janczak and Riber, 2015).

**Kan vi skapa en
bättre uppväxmiljö
som baseras på
unghönans behov?**

Kan behovet av en mamma ersättas?

En höna ruvar under naturliga
förhållanden sina kycklingar

- Minskad aggression och fjäderhackning
(Shimmura et al., 2015).
- Ingen skillnad (Hewlett and Nordquist, 2019).

Värmeplatta har många positiva effekter

- Värmeplatta är ett sätt att erbjuda värme och mörk viloplats
 - Möjliggör ostörd sömn
 - Minskar fjäderhackning
 - Minskar rädsla
 - Bättre fjäderdräkt
 - Ekonomisk vinst
 - Lägre uppvärmningskostnader
 - Färre ägg på golvet
 - Ökad äggproduktion

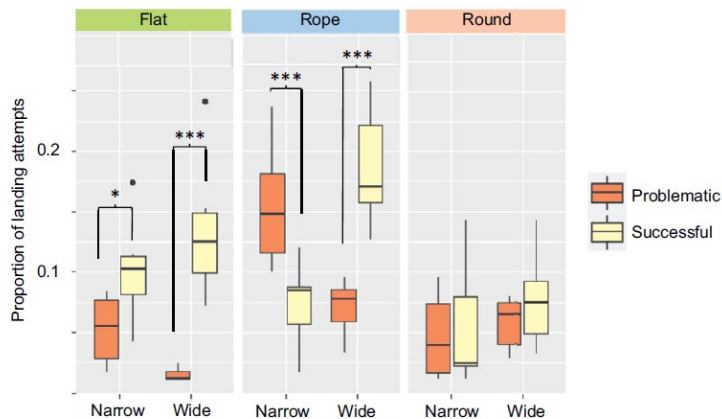
Tredimensionellt utrymme

- Vertikal rymd för aktiva beteenden som att hoppa och flyga
- Höns vill vila/sova så högt upp som möjligt ((Brendler and Schrader, 2016; Campbell et al., 2016b; Ali et al., 2019)
 - Genom att erbjuda fler sittpinnar i olika höjd kan man ge hönorna möjlighet att välja den högsta punkten.
 - Risk för att det blir överfullt på de högsta pinnarna

Sittpinnar

- Sittpinnar används redan de första dagarna i livet (Newberry et al., 2001; Wichman et al., 2007; Malchow et al., 2019, Skånberg et al. 2021)
- Främjar muskeltillväxt och skelettutveckling (Yan et al., 2014; Hester et al., 2013)
- När sittpinnar används tidigt används de mer senare (Heikkilä et al., 2006)
- När sittpinnar inte används tidigt får hönsen sämre spatial förmåga (Gunnarsson et al., 2000)
- Typ av sittpinne påverkade balans och användning (Skånberg et al. 2021)

Behov av strö för olika beteenden

Om kycklingen själv får välja

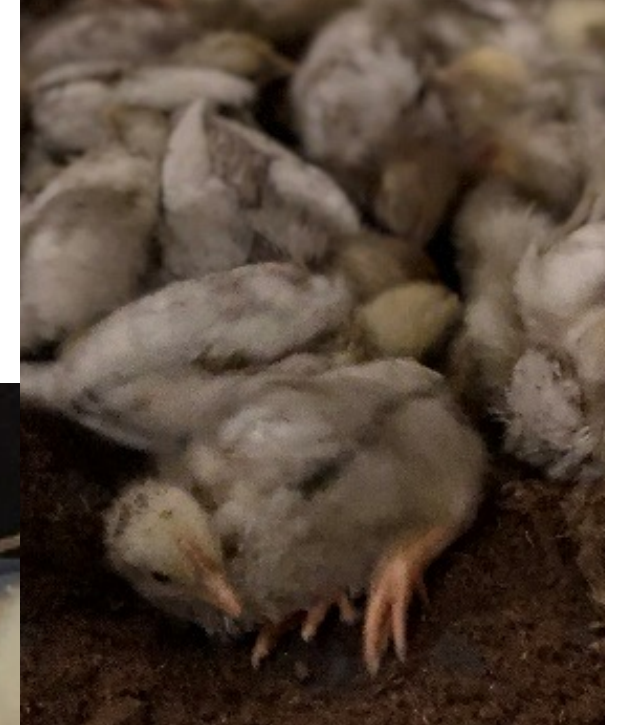
- Leta efter föda i halm, kutterspån, sand
- Sova/vila i halm, kutterspån
- Sandbada i sand, torv

(Skånberg et al. 2021.)

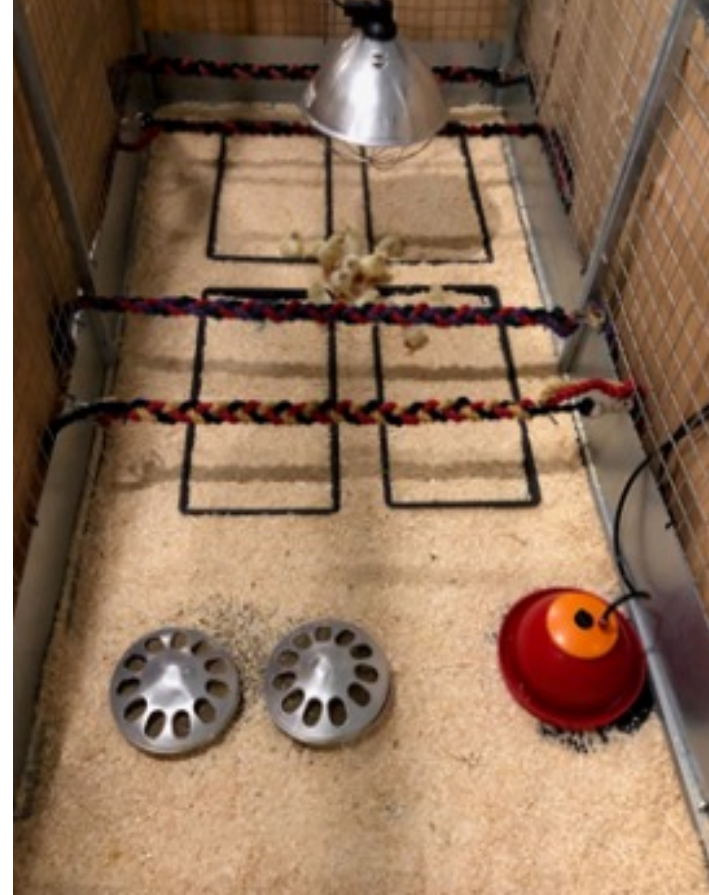
Utan strö tidigt i livet

- Sämre fjäderdräkt
- Lägre äggproduktion
- Högre dödlighet
- Högre grad av fjäderplockning
- Mer rädsla

(Johnsen et al., 1998; Aerni et al., 2005)

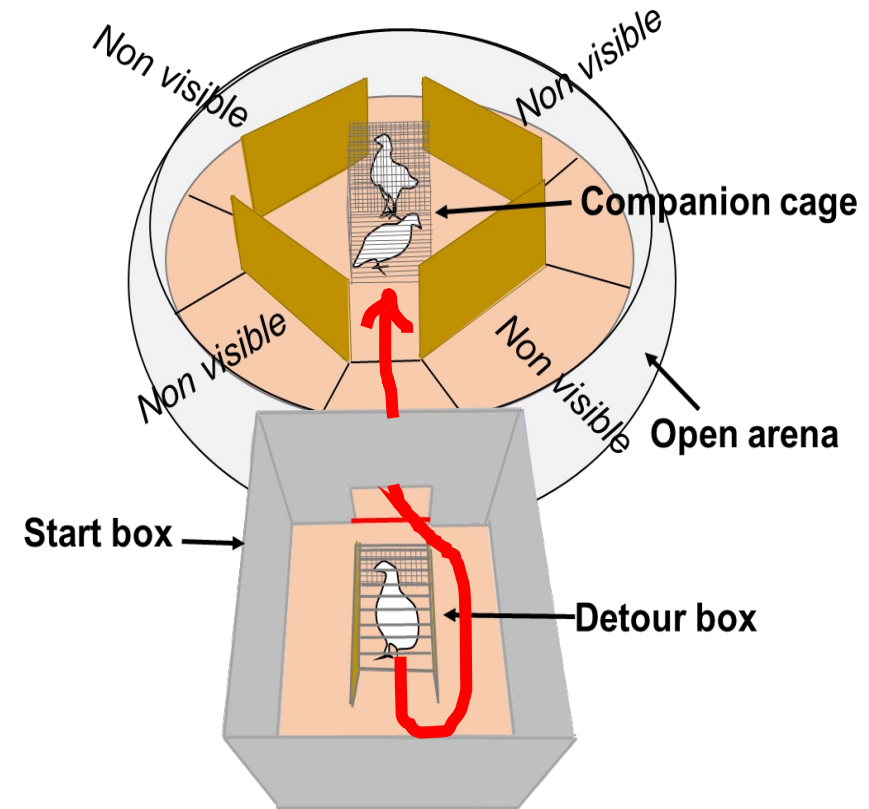

Val av olika sittpinnar och strö

Ökad valbarhet tidigt i livet

- Mer rörelse ny miljö
 - Mindre rädsla
- Snabbare på att lösa omvägsproblem
 - Utforskning
 - Spatial förmåga

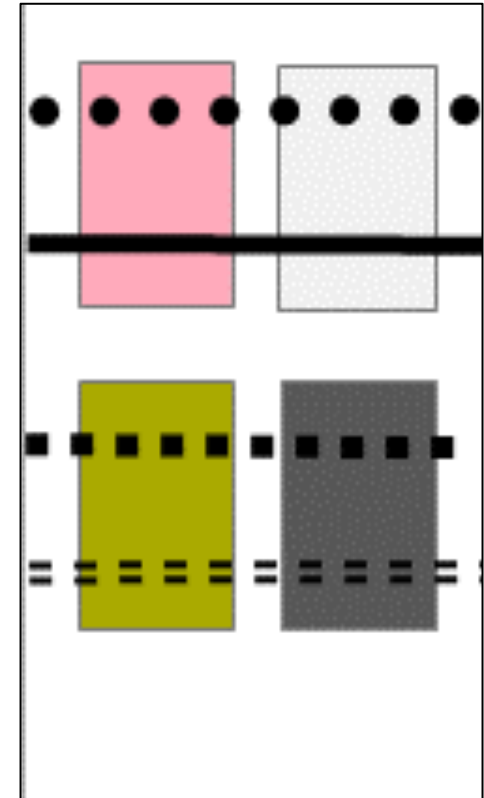

Fysiologisk anpassningsbarhet

Valmöjlighet

- Lägre HL ratio
- Högre andel naturliga antikroppar

Ökad förmåga att hantera stress
och smittor

En mer komplex och stimulerande miljö

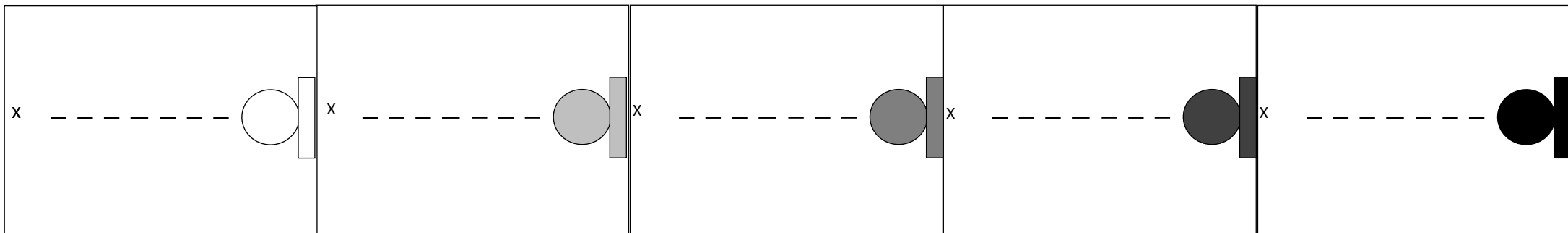
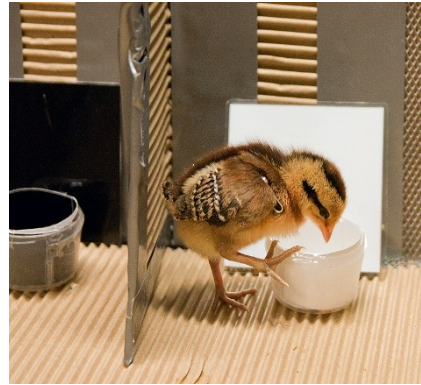
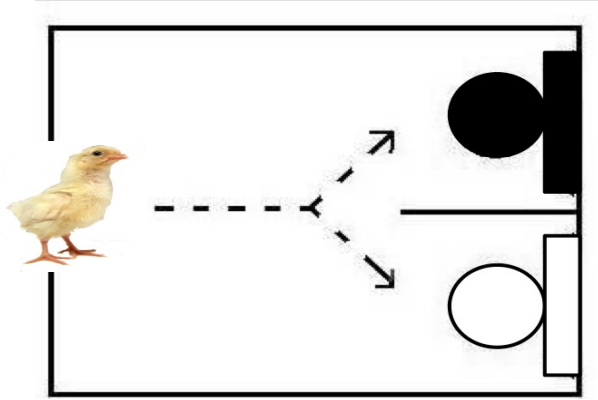

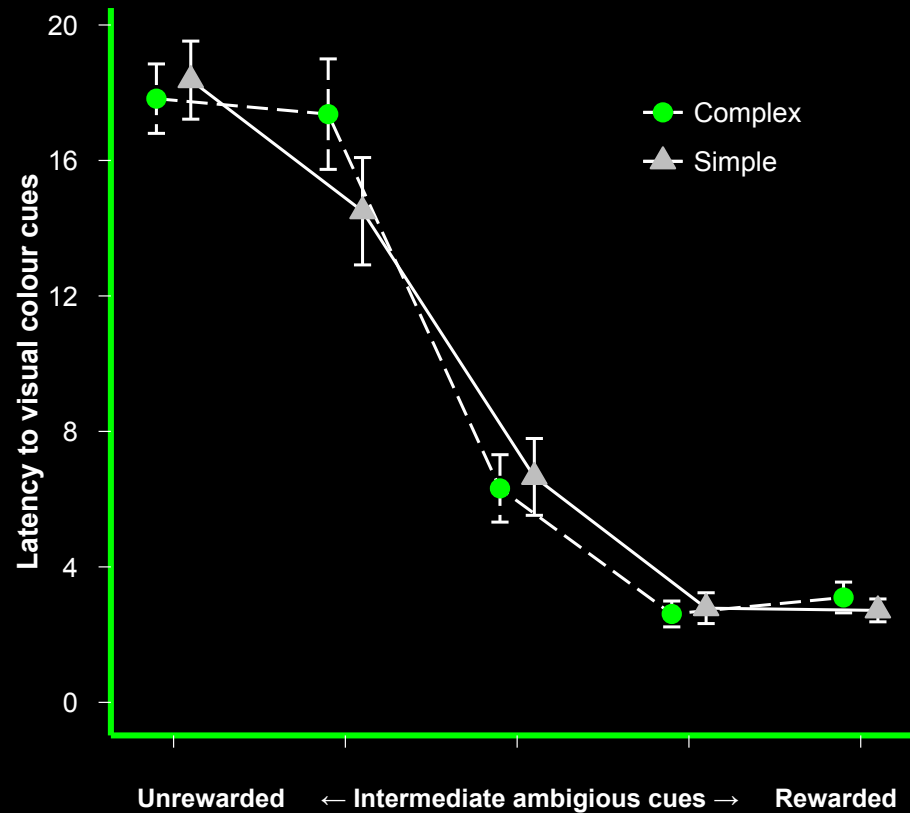
Störningar – ljus och ljud

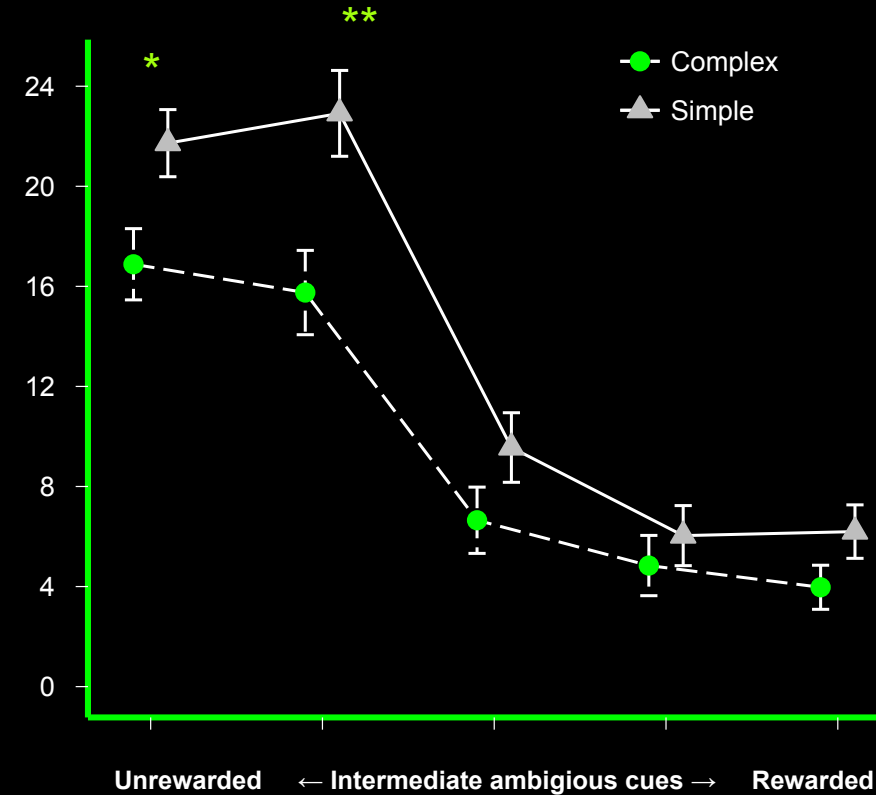
Cognitive judgement bias test

Bibehållen optimism i mer komplex miljö

Innan stressor

Efter stressor

Att vara trygg vs. att känna sig trygg

En känsla av trygghet är fundamental för välmående och är kopplat till positiva känslor hos människor.

Kan vi få kycklingar att känns sig trygga under uppväxten?

- Det är en adaptiv respons att kunna söka skydd.
- Gömslen är inte en naturlig del i dagens tillväxtstallar.

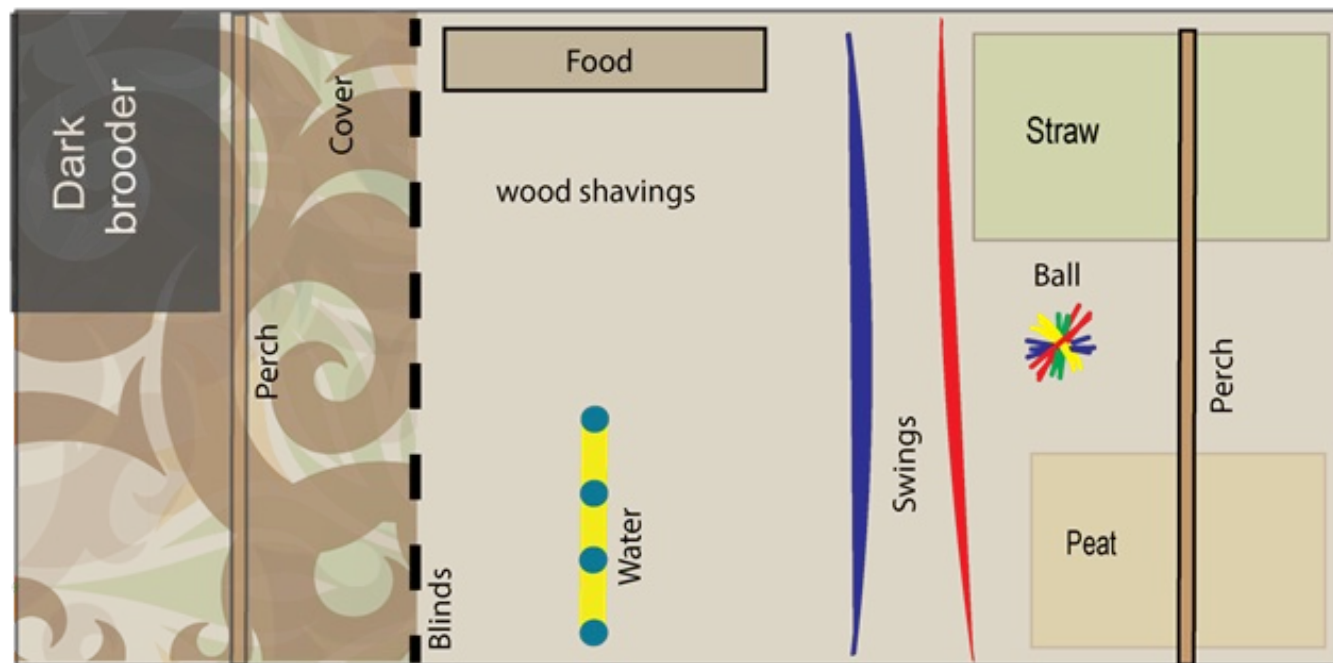

En trygg bas

Funktionella områden

Varmt och mörkt

Naturligt ljus

Stimulerande

Dimmat ljus

Behandlingar

Standard

Gömsle

(draperi och värmetak)

Stimuli

(torv, halm, repgungor,
färggrann boll i snöre)

Gömsle och
Stimuli

Forskningsgrupp

- Josefina Zidar, SLU
- Lena Skånberg, SLU
- Linda Keeling, SLU
- Ruth Newberry, NMBU
- Christine Nicol, RVC
- Svante Winberg, UU

Referens grupp

- Svenska ägg
- Närkesberg hönseri AB
- Swedfarm
- KRAV
- Nico Nazar, CONICET

SCIENCE AND
EDUCATION **FOR**
SUSTAINABLE
LIFE